

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๐๐
วันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียวชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)
๓. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๙๙ วันเสาร์ ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ หมวด ๑๐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๑๐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“หมวด ๑๐

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑๐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๑

“มาตรา ๑๗๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน แต่พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดต้องบัญญัติวรรคสองไว้ในร่างมาตรานี้

นางขึ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง เป็นการบัญญัติโดยเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ต้องบัญญัติความดังกล่าว เนื่องจากบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีฐานะเป็นพนักงานของรัฐ ส่วนบุคลากรของสำนักงาน ป.ป.ช. นั้น มีฐานะเป็นข้าราชการ จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติความในร่างมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ไว้ ดังนั้น เสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๗๑ ออกทั้งวรรค

๓. หน้าที่ยี่ด้านการกำกับ ตรวจสอบ ดูแล

๔. หน้าที่ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

๕. หน้าที่ด้านการสนับสนุน

ทั้งนี้ ความใน (๙) ควรเพิ่มเติมเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. บางประการไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย เช่น ใน (๔) เป็นเรื่องที่โดยปกติเป็นหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว ดังนั้น เสนอตัดความใน (๔) ของร่างมาตรา ๑๗๒ ออกทั้งอนุมาตรา และเสนอแก้ไข (๑) ของร่างมาตรา ๑๗๒ เป็นดังนี้ “รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น”

นอกจากนี้ สอบถามว่า มีบทบัญญัติร่างมาตราใดหรือไม่ที่บัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประสานงานและร่วมดำเนินการกับกระทรวงการต่างประเทศหรือสำนักงานอัยการสูงสุด

นายวิชาญ พล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มีบทบัญญัติที่กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประสานงานและร่วมดำเนินการกับกระทรวงการต่างประเทศหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๓/๒ ส่วนร่างมาตรา ๑๗๒ (๓) นั้น ได้บัญญัติเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อร่างมาตรา ๑๗๒ (๓) ได้บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้แล้ว ดังนั้น ความในร่างมาตรา ๑๕๓/๒ จึงอาจไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้อีกต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า กรณีของร่างมาตรา ๑๕๓/๒ จะเป็นบทบัญญัติที่ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประสานงานและร่วมดำเนินการกับกระทรวงการต่างประเทศหรือสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งจะแบ่งงานด้านการประสานเป็นสองกรณี คือ ๑) การประสานงานระหว่างประเทศในกรณีที่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาอัยการสูงสุดจะเป็นคนกลางที่ทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างประเทศ และ ๒) การประสานงานระหว่างประเทศในกรณีที่ไม่มีความร่วมมือระหว่างประเทศกำหนดไว้ ในกรณีดังกล่าวจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างประเทศ ซึ่งความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๕๓/๒ เป็นบทบัญญัติที่เขียนไว้อย่างชัดเจนแล้ว ดังนั้น จึงยังมีความจำเป็นจะต้องบัญญัติร่างมาตรา ๑๕๓/๒ ไว้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า นอกจากการดำเนินการประสานงานระหว่างประเทศตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศแล้ว ยังมีกรณีที่จะต้องประสานงานระหว่างประเทศตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่รัฐไทยต้องให้ความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย ในทางปฏิบัติเมื่อมีการประสานงานจากหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นการประสานงานมายังสำนักงาน ป.ป.ช. โดยตรง เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงานระหว่างประเทศ ทั้งนี้ การส่งข้อมูลใดๆ ให้แก่องค์กรต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่จะอนุญาตให้ข้อมูลแก่องค์กรต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการประสานงานระหว่างประเทศตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๗๒ (๓) นั้น สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถดำเนินการได้โดยตรงกับองค์กรต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศ หรือจะดำเนินการประสานงานผ่านคนกลาง เช่น สำนักงานอัยการสูงสุด หรือกระทรวงการต่างประเทศ ก็สามารถที่จะกระทำได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่าการดำเนินการด้านการประสานงานระหว่างประเทศนั้น จะมีการดำเนินการเพื่อประสานงานระหว่างประเทศให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ปัจจุบันสำนักงาน ป.ป.ช. มีสำนักงานต่างประเทศที่ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานให้ความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริตระหว่างประเทศเป็นประจำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม การติดต่อประสานงานระหว่างประเทศหากมีผลทางคดี จะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย ส่วนในกรณีการให้ข้อมูลใดที่ไม่มีผลในทางคดี สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตข้ามชาติในปัจจุบันนั้นมีเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ต้องมีบทบัญญัติให้อำนาจแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการประสานงานระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ เสนอเพิ่มความว่า “ประพจน์มิชอบ” ไว้ใน (๓/๑) ของร่างมาตรา ๑๗๒ เพื่อให้สอดคล้องกับถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๑๗๒ (๓/๑) เป็นดังนี้ “ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพจน์มิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพจน์มิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. เสนอตัดความใน (๙) ออกทั้งอนุมาตรา เนื่องจากความใน (๓/๑) มีความครอบคลุมถึงกรณีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่แล้ว

นายอัษฎา จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๗๒ ล้วนเป็นงานด้านการส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แทบทั้งสิ้น แต่เรื่องที่เป็นกรปฏิบัติการสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุดกลับไม่ได้นำมาบัญญัติไว้ ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่ในการไต่สวนเบื้องต้นได้ จึงควรบัญญัติเรื่องการสนับสนุนงานด้านการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ในร่างมาตรา ๑๗๒ จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การให้อำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่ในการไต่สวนเบื้องต้นนั้น เป็นการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. สนับสนุนงานการไต่สวนเบื้องต้นเป็นการเฉพาะตัว ประกอบกับร่างมาตรา ๑๗๒ เป็นเรื่องการสนับสนุนงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในภาพรวมของสำนักงาน จึงไม่ควรบัญญัติเรื่องการสนับสนุนการไต่สวนไว้ในร่างมาตรา ๑๗๒ ดังนั้น เสนอตัดความใน (๕) และ (๙) ออกทั้งอนุมาตรา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า งานด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการต่อต้าน หรือชี้เบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตจะเป็นการบัญญัติที่สอดคล้องกับมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ แต่มาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ยังบัญญัติให้ความคุ้มครองแก่ผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าวด้วย ดังนั้น ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรมีบทบัญญัติเพื่อเป็นการคุ้มครองแก่ผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๗๒ (๖) เป็นดังนี้ “ที่ทชฯส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์ที่ทชฯวิสาหกิจและเอกชนปรับตัวเข้าสู่ตลาดทั้งสหกรณ์และครัวเรือนเกษตรกร ทชฯมีธง และประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๑๙/๓” โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถกำหนดกลไกเพื่อให้สำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการสนับสนุนให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยเป็นไปตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด สำหรับในกรณีการคุ้มครองแก่ผู้แจ้งเบาะแสนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องใช้มาตรการในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้แจ้งเบาะแส ตามมาตรการและกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดด้วย

นอกจากนี้ เสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ของร่างมาตรา ๑๗๒ ดังนี้ “ในการดำเนินการตาม (๘) สำนักงานต้องตอบข้อหารือภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน”

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ความใน (๓) ควรมีการบัญญัติเพื่อเป็นกรอบในการประสานงานและการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. กับสำนักงาน ป.ป.ท. หรือไม่ เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีการประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. กับสำนักงาน ป.ป.ท. ควรมีการทำความตกลงร่วมกันไว้ล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติในการประสานงานและการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า ควรมีการบัญญัติให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดระบบสารสนเทศของข้อมูลที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้สามารถติดตามความคืบหน้าการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็น (๙/๑) ดังนี้ “จัดระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้า ของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา”

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขร่างมาตรา ๑๙/๓ (๔) เป็นดังนี้ “เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น มักจะเกิดปัญหาในกรณีที่มีมูลเหตุแห่งการร้องเรียนเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ผู้ร้องเป็นคนละคนกัน ทำให้มีสำนวนการไต่สวนมากกว่าหนึ่งสำนวน ดังนั้น การให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันมีลักษณะเป็นคลังข้อมูลทั้งหมด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการติดตามเรื่องที่อยู่ในระหว่างไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่ทำให้เกิดกรณีการไต่สวนซ้ำซ้อนขึ้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒ สำนักงาน มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. บรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ประสานงาน ให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓/๑) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบและอันตรายของการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน

(๕) รับทราบและเห็นชอบพร้อมมติตกลง ดำเนินการขอ ที่ปรึกษาพิเศษระดับ รองนายกรัฐมนตรี ทราบทั่วราชอาณาจักรที่ส่ง ให้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) ให้บริษัทฯ และบริษัทารัดที่ประกอบกันขึ้นจากกรรมการในคดีนี้และทนายผู้สืบหาข้อเท็จจริงที่เข้าชื่อขอเรียกพยาน หรือที่ศาลมีคำสั่งให้รับทราบพยานหลักฐานอยู่โดยที่ประกอบขึ้นด้วยบุคคลซึ่งสมควรที่จะรับทราบข้อเท็จจริงของคดี ให้เข้าชื่อขอเรียกพยาน หรือขอสืบหาข้อเท็จจริงตามที่สมควรและ

(๖) ศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ที่ทรงศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสัตว์ป่า
ราชภัฏ ทั่วประเทศ ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส
ตามกลไกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดตามมาตรา ๑๙/๓

(๘) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือภาคเอกชน

(๕) ที่เทศบาลนครขอนแก่นขอเสนอ ๓) ที่ที่ขอตั้งโรงงานของเทศบาลนครขอนแก่น ๒/๒/๕/

(๙/๑) จัดระบบสารสนเทศของข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งอย่างน้อยต้องระบุผู้รับผิดชอบและความคืบหน้าของการดำเนินการของแต่ละเรื่อง เพื่อกรรมการจะได้ตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ในการดำเนินการตาม (๘) สำนักงานต้องตอบข้อหารือภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน”

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๙/๓ (๔) เป็นดังนี้

“(๔) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้”

มาตรา ๑๗๒/๑

“มาตรา ๑๗๒/๑ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือสิทธิ และประโยชน์อื่นของเลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การถอดถอน การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขาธิการและข้าราชการของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงาน

(๕) การลาหยุดราชการของข้าราชการสำนักงาน

(๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน

(๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน รวมตลอดทั้งค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว

(๘) การบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๑๐) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน

(๑๑) ช่วยเหลือและสนับสนุนในกรณีข้าราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่ง หรือคดีอื่น รวมทั้งการให้เงินช่วยเหลือจากการถูกดำเนินคดีหรือการไปเป็นพยานศาล

(๑๒) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๓) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการลาหยุดราชการและการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของลูกจ้างสำนักงาน

(๑๖) การวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำ การเปิดเผย การเผยแพร่ การเก็บรักษา และการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ทั้งนี้ เอกสารและข้อมูลดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบ วิธีการหรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๑๗) วางระเบียบเก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวตามมาตรา ๑๗๒ (๕)

การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของข้าราชการและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยจะกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยก็ได้

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ เป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

เสนอแก้ไขความใน (๑๑) เป็นดังนี้ “ช่วยเหลือและสนับสนุนในการเข้าราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ถูกฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่ง หรือคดีอื่น อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการให้เงินช่วยเหลือจากการถูกดำเนินคดีหรือการไปเป็นพยานศาล”

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า มีผู้แสดงความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมการการเมือง สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีหน่วยตรวจสอบจากภายนอกที่เป็นกลางทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินการทำงาน อีกทั้งหลักเกณฑ์ และวิธีการในการประเมินควรใช้มาตรฐานเดียวกับการประเมินหน่วยงานของรัฐโดยทั่วไป

๒. ความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปจากเว็บไซต์

๒.๑ ปัจจุบันการบริหารงานบุคคลภายในสำนักงาน ป.ป.ช. มีปัญหาเป็นอย่างมากทำให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ไม่มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน จนมีผู้ลาออกจากสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นจำนวนมาก จึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานบุคคลภายในสำนักงานเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

๒.๒ ควรกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้ามาเกี่ยวข้องแทรกแซงและควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และควรวางระบบการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.๓ การแยกบัญชีเงินเดือนข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมกับข้าราชการสาขาทั่วไป อาจทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำ หากจะแยกบัญชีเงินเดือนข้าราชการก็ควรทำเป็นพระราชกฤษฎีกา แทนการกำหนดให้เป็นไปตามบัญชีแนบท้ายกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน แต่ไม่ควรทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างเงินเดือนของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมและสาขาทั่วไป อย่างไรก็ดี ไม่ควรการแยกบัญชีเงินเดือนของข้าราชการสาขาทั่วไปและสาขากระบวนยุติธรรม เพราะจะทำให้การปรับอัตราเงินเดือนดำเนินการไม่พร้อมกัน และการกำหนดให้ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมได้รับเงินเดือนมากกว่าข้าราชการสาขาทั่วไปทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ และบั่นทอนจิตใจของข้าราชการสาขาทั่วไป

๒.๔ ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งที่กำหนดไว้สูงกว่าข้าราชการประเภททั่วไป มีความรับผิดชอบสูงและมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่สูงกว่าข้าราชการประเภททั่วไปซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการทั่วไป การกำหนดเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งแยกจากข้าราชการประเภททั่วไปจึงเหมาะสมแล้วและไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ

๒.๕ เนื่องจากข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม จะต้องดำเนินการตรวจสอบสืบสวน ทำสำนวนการไต่สวน รวมถึงพิจารณาวินิจฉัยความผิดถูกของบุคคล และอาจต้องฟ้องคดีต่อศาลด้วยตนเอง หากอัยการไม่ฟ้อง จึงต้องทำหน้าที่ทั้งด้านการสืบสวนการสอบสวน และอาจจะทำหน้าที่พนักงานอัยการด้วย ซึ่งมีผลกระทบต่อนิติสิทธิเสรีภาพของบุคคล จึงต้องเป็นผู้ที่มีความสุจริตและเที่ยงธรรมเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับพนักงานอัยการและตุลาการ ทั้งยังมีความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่จากอิทธิพลต่าง ๆ และการถูกฟ้องกลับ แตกต่างจากข้าราชการทั่ว ๆ ไป และหากข้าราชการเหล่านี้ทำงานเต็มที่ การปราบปรามการทุจริตก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในภาพรวม

จึงควรมีเงินเดือนต่างหากในอัตราเดียวกันหรือใกล้เคียงกับพนักงานอัยการ เพื่อให้มีขวัญกำลังใจและความมั่นคงในอาชีพ แต่ควรกำหนดให้ข้าราชการเหล่านี้มีคุณสมบัติในการบรรจุเข้าทำงานสูงกว่าข้าราชการทั่วไปเช่นเดียวกับพนักงานอัยการ เพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่

๓. ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. มีความเห็นว่า ควรกำหนดค่าตอบแทนของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เทียบเท่าพนักงานอัยการ เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมและความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มีการกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ในการให้ความช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ กรณีที่ถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครองไว้ในร่างมาตรา ๓๖ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ใดถูกดำเนินคดีไม่ว่าเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง และไม่ว่าจะถูกฟ้องในขณะดำรงตำแหน่งหรือเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ถ้าการถูกดำเนินคดีดังกล่าวเป็นเพราะเหตุที่ได้มีมติ คำสั่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ และมีใช้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้อง ให้สำนักงานมีอำนาจให้ความช่วยเหลือในการต่อสู้คดีแก่บุคคลดังกล่าว และให้พนักงานอัยการเข้าแก้ต่างให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวให้รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๓๖ ครบคลุมแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องคงความใน (๑๑) ไว้ และเสนอตัดความใน (๑๑) ออก

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ใน (๕) ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถกำหนดเวลาในการปฏิบัติราชการได้ เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการทำงาน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๕) เป็นดังนี้ “ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำหรับทั้งวัน เวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี และวันหยุดราชการประจำปี”

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ เสนอแก้ไขคำว่า “สมรรถภาพ” ใน (๓) เป็นคำว่า “สมรรถนะ” เนื่องจากเห็นว่าน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้คำว่า “สมรรถนะ”

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คำว่า “สมรรถภาพ” ใน (๓) เทียบเคียงมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๒

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๓) เป็นดังนี้ “การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การถอดถอน การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ และการอื่นใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับเลขาธิการและข้าราชการของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. เสนอแก้ไขความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยจะกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยที่ได้” เพื่อประโยชน์แห่งความเที่ยงธรรม และเป็นขวัญกำลังใจให้กับบุคลากร

นายอัพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคสี่เป็นการให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจในการบริหารงานบุคคลว่าเรื่องใดที่จะให้คณะบุคคลเป็นผู้กำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ และเรื่องใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นผู้กำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์โดยตรง เพราะหากกำหนดให้การกำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ทุกเรื่องเป็นของคณะบุคคลอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรตัดคำว่า “ก็ได้” ในวรรคสี่ ออก เพื่อให้มีผู้ทรงคุณวุฒิมาถ่วงดุลคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในเรื่องการบริหารงานบุคคล

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นดังนี้ “ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยจะต้องกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อกำกับ ดูแล หรือพิจารณาคำร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยที่ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๑ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดแบ่งส่วนงานภายในของสำนักงาน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว
- (๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนหรือสิทธิและประโยชน์อื่นของเลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน
- (๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การโอน การถอดถอน การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม สมรรถภาพ การประเมินผลการปฏิบัติงาน วินัยและการลงโทษทางวินัย การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษ และการอื่นใดอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับเลขาธิการและข้าราชการของสำนักงาน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน
- (๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการของสำนักงาน
- (๕) การสหภาพสหภาพของข้าราชการสหพันธ์สหพันธ์ วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี และวันหยุดราชการประจำปี
- (๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน
- (๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน รวมตลอดทั้งค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนอื่นให้แก่บุคคลดังกล่าว
- (๘) การบริหารและการจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๑๐) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เลขาธิการ ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน
**(๑๑) ชลชีพหรือสิทธิประโยชน์อื่นที่ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่พ้นจากตำแหน่งหรือ
 ตีแผ่หรือตีพิมพ์ รวมทั้งการให้เงินช่วยเหลือสมทบทุนการศึกษาหรือทุนไปเป็นทุนส่วนตัว**

(๑๒) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน

(๑๓) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน รวมทั้งการลาหยุดราชการและ
 การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการ
 อุทธรณ์การลงโทษของลูกจ้างสำนักงาน

(๑๔) การวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำ การเปิดเผย การเผยแพร่ การเก็บรักษา และการทำลาย
 เอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ทั้งนี้ เอกสารและ
 ข้อมูลดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบ วิธีการหรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๑๕) วางระเบียบเก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและทรัพย์สิน รวมทั้ง
 การจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวตามมาตรา ๑๗๒ (๕)

การดำเนินการตาม (๑) ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า และความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความ
 รับผิดชอบที่แตกต่างกันของข้าราชการและลูกจ้างแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ
 ป.ป.ช. คำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร โดยชัดแจ้งและต้องกำหนดให้มีคณะบุคคลเพื่อ
 กำกับ ดูแล หรือพิจารณาร้องทุกข์หรือคำอุทธรณ์ที่เป็นอิสระด้วยก็ได้

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ลงนามและเมื่อได้ประกาศในราช
 กิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๑๗๒/๒

“มาตรา ๑๗๒/๒ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการ
 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับการบริหารงานบุคคลตาม
 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย
 ว่าด้วยการนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในวรรคสามมีที่มาอย่างไร

นางชีนุสนธิ์ นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาอาญาของผู้ดำรง
 ตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในวรรคสามเป็นความที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบ
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.
 ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
 ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๐๖

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับกับการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. ด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ เห็นว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ควรมีกฎหมายว่าด้วยเรื่องดังกล่าวเป็นของตนเอง เพราะอำนาจและหน้าที่ในหลายเรื่องมีความแตกต่างไปจากข้าราชการพลเรือน

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคสามออก เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอิสระในการบริหารงานบุคคลซึ่งมีความแตกต่างจากองค์กรอื่น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗๒/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๒ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ให้พ้นจากเขตหวัดด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับทั้งปวงการบริหารงานบุคคลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

มาตรา ๑๗๒/๓

“มาตรา ๑๗๒/๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๗๒/๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็น ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานได้ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กลางบริหารงานบุคคล และคณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมในอัตราเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อร่างมาตรา ๑๗๒/๑ วรรคสี่ กำหนดให้มีคณะบุคคลในการบริหารงานบุคคล ความในร่างมาตรา ๑๗๒/๓ ก็ไม่มีความจำเป็นต้องคงไว้ และเสนอตัดออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๗๒/๓ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๗๒/๔

“มาตรา ๑๗๒/๔ การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการสำนักงานสาขาระบวนการยุติธรรม อย่างน้อยต้องประกอบด้วย ตำแหน่งประเภทบริหาร ตำแหน่งประเภทอำนวยการยุติธรรม และตำแหน่งประเภทวิชาการยุติธรรม โดยจะต้องเป็นผู้มีพื้นฐานความรู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพและตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งพนักงานไต่สวนจากข้าราชการสำนักงานตาม (๑) โดยหัวหน้าพนักงานไต่สวนให้แต่งตั้งจากพนักงานไต่สวนในระดับชำนาญการขึ้นไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า มีผู้แสดงความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การแบ่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ออกเป็นสองประเภท อาจทำให้ความก้าวหน้าทางอาชีพของข้าราชการทั้งสองสาขามีความแตกต่างกัน และอาจมีผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ด้านตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในสาขาระบวนการยุติธรรมด้วย

๒. ความคิดเห็นของบุคคลทั่วไปจากเว็บไซต์

๒.๑ ควรกำหนดห้ามมิให้สำนักงาน ป.ป.ช. รับโอนข้าราชการเข้ามาเป็นพนักงานไต่สวน เพราะข้าราชการที่จะรับโอนมานั้นไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่เพียงพอ และอาจถูกแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ได้โดยง่าย รวมทั้งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งประสงค์จะเข้าไปเป็นพนักงานไต่สวนด้วย

๒.๒ การไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดเป็นการใช้อำนาจกึ่งตุลาการของเจ้าหน้าที่ ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูง การคัดเลือกบุคคลให้ทำหน้าที่พนักงานไต่สวนจึงควรกำหนดคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษา อัยการ และต้องมีหลักประกันความเป็นอิสระ ค่าตอบแทน และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การจำแนกประเภทตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นข้าราชการสำนักงานสาขาระบวนการยุติธรรม และข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป เป็นเรื่องที่มีความจำเป็น เพราะข้าราชการสำนักงานสาขาระบวนการยุติธรรมจะต้องทำหน้าที่ในการไต่สวนด้วยจึงต้องมีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะ ส่วนการตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวนควรตั้งบุคคลที่มีความรู้ด้านกฎหมายหรือผู้ที่เป็ข้าราชการในสาขาระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เกิดการยอมรับและทำให้การไต่สวนมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการสอบถามว่า การให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไปสามารถมาเป็นข้าราชการสำนักงานสาขาระบวนการยุติธรรมนั้นจะเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ เห็นว่า

ผู้ที่จะมาเป็นข้าราชการสำนักงานสาขาระบบการยุติธรรมควรสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของ
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไปสามารถมาเป็นข้าราชการสำนักงานสาขากฎหมายกระบวนการยุติธรรมนั้น เนื่องจากผู้ที่สอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสถานนั้นมีจำนวนไม่มาก และในอดีตเคยมีการแสดงความเห็นของข้าราชการในสำนักงานป.ป.ช. ว่าควรเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไปสามารถมาเป็นข้าราชการสำนักงานสาขากฎหมายกระบวนการยุติธรรมได้ แต่ทั้งนี้ในทางปฏิบัติผู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไปที่ต้องการมาเป็นข้าราชการสำนักงานสาขากฎหมายกระบวนการยุติธรรมนั้นต้องได้รับการประเมินการทำงานในเรื่องของการไต่สวนด้วยว่าได้ดำเนินการไต่สวนมาแล้วเป็นจำนวนกี่เรื่องจึงจะเป็นข้าราชการสำนักงานสาขากฎหมายกระบวนการยุติธรรมได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๔ ~~ที่ว่า~~ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด โดยให้จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการสำนักงานสาขาระบุนการยุติธรรม **สหพันธ์องค์ธรรมประเทศด้วยดี ดัชนีแห่ง**
ประเภทบริหาร ดัชนีแห่งประเภทสหพันธ์ยุติธรรม และดัชนีแห่งประเภทวิชาชีพยุติธรรม โดย
จะต้องเป็นผู้มีความรู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็น
เนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้
จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทาง
กฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพและตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ให้ดะตบรทวทว ป/ป/ช/ พนักงานไต่สวนต้องแต่งตั้งพนักงนไต่สวณจากข้าราชการสำนักงานตาม (๑) ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยพนักงานไต่สวนมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี โดยหัวหน้าพนักงานไต่สวนให้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งพนักงานไต่สวนในระดับชั้นยศนายตวรขึ้นไผมาแล้วไม่น้อยกว่า..ปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ อนุกรรมการและเลขานุการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า ในร่างมาตรา ๔ มีบทนิยามที่เกี่ยวข้องกับร่างมาตรา ๑๗๒/๔ สองคำ คือ คำว่า “พนักงานไต่สวน” และคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” จำเป็นต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับร่างมาตรานี้หรือไม่

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในร่างมาตรา ๔ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒/๔

“มาตรา ๑๗๒/๔ **ตำรวจแห่งชาติ** ตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. กำหนด โดยให้จำแนกประเภทตำแหน่งดังต่อไปนี้

(๑) ข้าราชการสำนักงานสาขาระบุนการยุติธรรม **สหพันธ์อภิศงประตอปดัดย ดัพแห่ง**
ประเภทบริหาร ดัพแห่งประเภทอพนษทพฐิตชธม และดัพแห่งประเภทพิชทพฐิตชธม โดทย
สวต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาในระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมายขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็น
เนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้
จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวนและวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทาง
กฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๒) ข้าราชการสำนักงานประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพและตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ให้ดษะตรรททพท ๒/๒/๒/ พนักงานได้สวนต้องแต่งตั้งพนักงนได้สททจกข้รชกรส้ณกน
ตาม (๑) ที่ด้รจต้แห้่งผู้ช้พนักงนได้สททมาแล้วน้้นอยกว้สามปี โดยห้หัวหน้าพนักงนได้สททให้
แต่งตั้งจกผู้ซึ่งด้รจต้แห้่งพนักงนได้สททในรชด้ช้พททททช้ช้ไปมาแล้วน้้นอยกว้..ปี ท้งน้
ตามหล้กเกณท้ ว้ธีกร และเง้อนช้ที่คณะกรรทการ ป.ป.ช. ก้าหนด”

“มาตรา ๑๗๒/๕ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าข้าราชการหรือลูกจ้างของสำนักงานผู้ใดกระทำการโดยไม่สุจริตหรือเอื้อประโยชน์หรือกลั่นแกล้งผู้ใดในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัยโดยเร็ว และในระหว่างนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย้ายผู้นั้นให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือจากห้องที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ทันที

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่เลขาธิการด้วยโดยอนุโลม โดยให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้ล่วงหน้าก่อนได้”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่เข้มงวดเป็นการเฉพาะสำหรับข้าราชการสำนักงานสาขากระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการได้สวนโดยตรง

ประธานกรรมการสอบถามว่า มาตราฐานทางจริยธรรมกำหนดไว้ในร่างมาตราใด

นางชีนุสน นินวาทพงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มาตรฐานทางจริยธรรมมีกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๗๒/๑ (๓)

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมกร พ/พ/ช/ สชตชชตทพทมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ข้าราชการและสุทศฐวชชชสททท ทั้งนี้ ชชตทพททพทททททททททททตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๓) ต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม จะต้องได้รับโทษอย่างไร”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒/๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๕ ให้คณะกรรมกร พ/พ/ช/ สชตชชตทพทมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับ แก่ข้าราชการและสุทศฐวชชชสททททท ทั้งนี้ ชชตทพททพทททททททททททตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๓) ต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องได้รับโทษอย่างไร

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยมีหลักฐานตามสมควรว่าข้าราชการหรือลูกจ้างของสำนักงานผู้ใด กระทำการโดยไม่สุจริตหรือเอื้อประโยชน์หรือกลั่นแกล้งผู้ใดในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดำเนินการทางวินัย โดยเร็ว และในระหว่างนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ย้ายผู้นั้นให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือจากท้องที่ที่ ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ทันที

ให้ความความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่เลขาธิการด้วยโดยอนุโลม โดยให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อนได้”

มาตรา ๑๗๒/๖

“มาตรา ๑๗๒/๖ ให้สำนักงานมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะ กำหนดให้มีรองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ด้วยก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากจะเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์แล้ว ควรจะต้องมี ประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลด้วย มิเช่นนั้นจะเป็นปัญหากับการดำเนินการของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมความเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๑๗๒/๖ ดังนี้ “วิธีการได้มาซึ่ง เลขาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗๒/๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๖ ให้สำนักงานมีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงาน และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงาน ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะกำหนดให้มีรองเลขาธิการ ผู้ช่วยเลขาธิการ หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ ด้วยก็ได้

วิธีการได้มาซึ่งเลขาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๗๒/๗

“มาตรา ๑๗๒/๗ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวง มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และมีคุณสมบัติ ประสพการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. เห็นว่า ควรกำหนดคุณสมบัติของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะต้องมีประสพการณ์ด้านการบริหารงานบุคคลด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการได้บัญญัติให้วิธีการได้มาซึ่งเลขาธิการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ในร่างมาตรา ๑๗๒/๖ วรรคสอง แล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ผ่านมาในทางปฏิบัติการได้มาซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นการดำเนินการภายในของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยผู้เข้ารับการสรรหาโดยมากจะเป็นข้าราชการภายในสำนักงาน ป.ป.ช. แต่ก็ได้เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้ารับการสรรหาด้วย ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำรงตำแหน่งได้ถึงอายุหกสิบปีเท่านั้น และมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี

นางชิ้นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เที่ยงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวง มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในวันที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการ และมีคุณสมบัติ ประสพการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด” เนื่องจากเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาจากข้าราชการจึงอาจต้องแก้ไขให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดในวรรคสองจึงกำหนดให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้ง

นางชิ้นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่รับแต่งตั้งเพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีวาระการดำรงตำแหน่งลดลงจากเก้าปีเป็นเจ็ดปี

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่ผู้เข้ามาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอายุใกล้หกสิบปีบริบูรณ์จะสามารถดำรงตำแหน่งได้จนครบวาระหรือไม่ เช่น เมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งมีอายุห้าสิบแปดปีจะสามารถดำรงตำแหน่งได้ถึงอายุหกสิบสามปีหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญชี้แจงว่า จะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน คือ สามารถดำรงตำแหน่งได้ถึงอายุหกสิบปีบริบูรณ์

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗๒/๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๗ เลขาธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ เป็นกลาง และปราศจากอคติทั้งปวง **มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกินหกสิบปีในชั้นที่ได้รับแต่งตั้งและมีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีในชั้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการ** และมีคุณสมบัติ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญอันจะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว”

มาตรา ๑๗๒/๘

“มาตรา ๑๗๒/๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๓) ลาออก

(๓/๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗๒/๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. เห็นว่า ควรกำหนดให้มีระบบประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ผ่านการประเมินจะต้องพ้นจากตำแหน่ง

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เสนอตัด (๓/๑) ออก เนื่องจากตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีฐานะเป็นข้าราชการ ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๑๗๒/๘ สอดคล้องกับการดำเนินการตามร่างมาตรา ๑๗๒/๑ (๓) หรือไม่

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในการดำเนินการตามร่างมาตรา ๑๗๒/๑ (๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่จะดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ใดมาดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความใน (๔) มีที่มาอย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มาตรา ๑๐๙ (๔) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งในลักษณะเดียวกับความใน (๔) โดยกำหนดว่า “(๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และวุฒิสภา”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๒/๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือเพราะขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๓)

(๓) ลาออก

(๓/๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗๒/๕ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะไม่ผ่านการประเมิน

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งขึ้นมาเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนที่จะเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาต่อไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แล้ว อาจทำให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ภายใต้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และควรกำหนดให้ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย เพื่อให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช.

นายเอียรชัย ฌ นคร กรรมการ สอบถามว่า หากเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ไม่ผ่านการประเมินเคยดำรงตำแหน่งเป็นรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาก่อน จะสามารถกลับไปดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้อีกหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า โดยปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะทำข้อตกลงกับผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะต้องเข้ารับการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปี หากไม่ผ่านการประเมินจะต้องพ้นจากตำแหน่งไปโดยไม่สามารถกลับมาดำรงตำแหน่งใดในสำนักงาน ป.ป.ช. ได้อีก

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ สอบถามว่า พนักงานไต่สวนของสำนักงาน ป.ป.ช. จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาสาขาใด

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในปัจจุบันผู้ที่มาเป็นพนักงานไต่สวนจะต้องมีคุณสมบัติโดยสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโททางด้านกฎหมายเท่านั้น เนื่องจากพนักงานไต่สวนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านกฎหมาย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีการถอดถอนข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในภายหลังว่าได้กำหนดให้มีการถอดถอนข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. หรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๑๗๒/๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๒/๙ เลขาธิการมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง โอน ถอดถอน เลื่อน ลดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยข้าราชการหรือลูกจ้างของสำนักงาน ตลอดจนให้ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามระเบียบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๗๒/๑ (๓)

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๓) หน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น และตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

มาตรา ๑๗๒/๑๐

“มาตรา ๑๗๒/๑๐ ในกิจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้เลขาธิการ จะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นกิจการสำคัญเกี่ยวกับการงบประมาณของสำนักงาน และกิจการอื่นใดที่มีผลต่อการปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้เลขาธิการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๒/๑๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๓

“มาตรา ๑๗๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนองบประมาณรายจ่าย เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการธิการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า การจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรอิสระ ควรจัดสรรในรูปแบบเงินก้อน (block grant) ซึ่งจะมีความคล่องตัวและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ความเป็นอิสระในด้านงบประมาณนั้น หมายถึงการยกเว้นให้หน่วยงานสามารถออกระเบียบในการใช้งบประมาณเองได้ ไม่ใช่ความเป็นอิสระที่จะนำงบประมาณจากส่วนใดมาใช้ก็ได้ และควรมีการนำเงินสะสมของหน่วยงานมาใช้จ่ายเพื่อช่วยลดภาระงบประมาณ โดยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น การใช้งบประมาณในส่วนของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ควรพิจารณาเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีว่าคุ้มค่าหรือไม่ อย่างไร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๓/๑

“มาตรา ๑๗๓/๑ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๗๓ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดหางบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการเฉพาะกรณี

ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้สำนักงานส่งข้อมูลคำขอเบิกงบประมาณต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงานมีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับอื่น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๓/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๓/๒

“มาตรา ๑๗๓/๒ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับตามมาตรา ๑๗๓
- (๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๓) ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สำนักงาน
- (๔) ดอกผลหรือประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๕) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการรับทรัพย์สินตาม (๓) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ทูลชี้ให้ก็ได้

การใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ ความในร่างมาตรานี้ควรใช้บังคับกับหน่วยธุรการขององค์กรอิสระที่ไม่มีสถานะเป็นส่วนราชการเท่านั้น เมื่อหน่วยธุรการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสถานะเป็นส่วนราชการ จึงอาจไม่จำเป็นต้องคงความในร่างมาตรานี้ไว้

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ควรกำหนดให้รัฐบาลนำเงินที่ได้การยึดทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่ศาลพิพากษาว่ากระทำความผิดให้กับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานในคดีด้วย

นางชิ้นสุมน นิเวศพงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๖๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ได้มีการบัญญัติไว้เช่นเดียวกับความในร่างมาตรานี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๓/๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๔

“มาตรา ๑๗๔ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อ หรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุแต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตราใดที่กำหนดให้ข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นางชิ้นสุมน นิเวศพงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกำหนดให้ข้าราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ถูกกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๑๗๖/๑

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๔/๑

“มาตรา ๑๗๔/๑ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๔/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๕

“มาตรา ๑๗๕ ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี หรือได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

คณะกรรมการการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๗๕ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๗๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๗๖

“มาตรา ๑๗๖ ให้สำนักงานจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงาน โดยให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงาน โดยแสดงให้เห็นด้วยว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด ได้ผลตามเป้าหมาย มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ และคุ้มค่าเพียงใดแล้วทำรายงานเสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๗๖ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๗๖/๑

“มาตรา ๑๗๖/๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป พนักงานไตสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ให้นำมาตรา ๓๖/๒ มาใช้บังคับกับดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๓๖/๒ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อขอให้ตรวจสอบกรรมการ ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งจะสอดคล้องกับร่างมาตรา ๕๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจดำเนินการตามร่างมาตรา ๓๖/๒ อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญและอาจเป็นการก้าวล่วงอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการตามร่างมาตรา ๓๖/๒

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ไว้อย่างไร

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ““พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการ และข้าราชการในสังกัดสำนักงาน และให้หมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงานซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงาน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในวรรคสองที่กำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๓๖/๒ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม อาจไม่ถูกต้อง โดยควรกำหนดให้นำความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ มาใช้บังคับ เนื่องจากร่างมาตรา ๑๐๕/๑ เป็นการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาเพื่อวินิจฉัยกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมตลอดทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นางชิ้นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๗ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา การยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามร่างมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด ซึ่งหมายความว่า ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา ให้หน่วยงานอื่นซึ่งมิใช่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ความในร่างมาตรา ๑๗๖/๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมจึงอาจมีเนื้อหาขัดแย้งกับร่างมาตรา ๕๗ วรรคสอง ของ

“มาตรา ๑๗๖/๑ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแตระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป ผู้ช่วยพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หัวหน้าพนักงานไตสวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ในการตรวจสอบ ดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแทนก็ได้ แต่เพื่อเป็นการป้องกันการแข่งขันแห่งผลประโยชน์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบมิได้ ในการตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ

และเงื่อนไขที่ ทนายชั้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและทนายพิเศษบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้บังคับกับ เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้อำนาจของคณะกรรมาการ ๒/๒/๒/ ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนด ไว้สำหรับการตรวจสอบและการเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดในแผ่นดินเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้นำมาตรา ๓๖/๒ มาใช้บังคับกับดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๓๖/๒

“มาตรา ๑๓๖/๒ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในสำนักงาน ในกรณีตรวจพบหรือมีผู้ร้องเรียนหรือกล่าวหาว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ร้ายวณผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการแทนก็ได้ ในการนี้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น และเมื่อไต่สวนเบื้องต้นแล้วให้ส่งรายงานการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย โดยให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการไต่สวนหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาและวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงบัญญัติความว่า “หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม” ในวรรคหนึ่ง

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เหตุที่บัญญัติความว่า “หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม” ในวรรคหนึ่ง เนื่องจากพนักงานไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจในลักษณะเดียวกับพนักงานสอบสวน จึงอาจกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมได้

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งโดยกำหนดให้เอกสารและหลักฐานที่ผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในสำนักงาน ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีผู้ร้องเรียนหรือทนายชั้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ร้ายวณผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการแทนก็ได้ ในการนี้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น และเมื่อไต่สวนเบื้องต้นแล้วให้ส่งรายงานการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย โดยให้ถือว่า รายงานการไต่สวนเบื้องต้น เอกสารและ

หลักฐานที่ผู้ว่าการไต่สวนหรือตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗๖/๒ เพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลภายในสำนักงาน ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีผู้ร้องเรียนหรือขอสงวนเมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ร้ายแรงผิดปกติ กระทำ ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือตลวงผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในทางยุติธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการแทน ก็ได้ ในการนี้ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการไต่สวน เบื้องต้น และเมื่อไต่สวนเบื้องต้นแล้วให้ส่งรายงานการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา วินิจฉัย โดยให้ถือว่ารายงานการไต่สวนเบื้องต้น เอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการไต่สวนหรือตรวจเงิน แผ่นดินหรือผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ซึ่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มอบหมายมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับหัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน ตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องพิจารณาและวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้น”

มาตรา ๑๗๗

“มาตรา ๑๗๗ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ”

ประเด็นการพิจารณา

คณะกรรมการกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัด ร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๗๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๗๘

“มาตรา ๑๗๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เช่นเดียวกับราชการทหาร และตำรวจตามกฎหมายดังกล่าว

สำนักงาน ป.ป.ช. จะมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน และยุทธภัณฑ์ ชนิดใด ขนาดใด จำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การมี การใช้ และการพาอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และยุทธภัณฑ์ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัด ร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๗๘ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๗๙

“มาตรา ๑๗๙ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีรองเลขาธิการ กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า เป็นผู้ช่วยสั่ง และปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ในกิจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้แทนของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อการนี้ เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้บุคคลใด ปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัด ร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา เนื่องจากนำหลักการไปบัญญัติเป็นส่วนหนึ่งในร่างมาตรา ๑๗๒/๖ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๗๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๘๐

“มาตรา ๑๘๐ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๓) ลาออก

(๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) ถูกลงโทษทางวินัยไล่ออกหรือปลดออก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิด

ลหุโทษ

(๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๙) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรคการเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง

(๑๐) เป็นผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนหรือลูกจ้างของบุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือองค์กรใดๆ ซึ่งดำเนินธุรกิจเพื่อหากำไร”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา เนื่องจากนำหลักการไปบัญญัติเป็นส่วนหนึ่งในร่างมาตรา ๑๗๒/๕ และร่างมาตรา ๑๗๒/๖ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๘๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๘๑

“มาตรา ๑๘๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค

ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบงานของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และให้หัวหน้าส่วนราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในจังหวัดหรือภาคของตน แล้วแต่กรณี ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ โดยมีอำนาจในการสั่งราชการ การอนุมัติ การอนุญาต และลงนามในหนังสือ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามที่เลขาธิการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า แนวคิดในการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด นั้น เพื่อให้เกิดการกระจายอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน เนื่องจากในทางปฏิบัติในอดีตนับแต่ก่อนมีการ จัดตั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ พบว่ากระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสบความล้มเหลวโดยเฉพาะการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้บริหารท้องถิ่นและ สมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีจำนวนมาก ในชั้นแรกตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้วิธีการเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตั้งแต่ห้าล้านบาทถึงหนึ่งร้อยล้านบาทต่อปีเท่านั้นที่อยู่ในขอบเขตที่ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แต่ก็เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบได้ทั้งหมด ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้มีบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินค้างการ ตรวจสอบจำนวนประมาณสองหมื่นบัญชี จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีการกิจหลักในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก

สภาท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งถือว่าประสบผลสำเร็จเนื่องจากปัจจุบันมีการดำเนินการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอย่างเป็นระบบและเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน รวมทั้งให้ความรู้กับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้าใจว่าเหตุใดผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจึงต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่มีประสิทธิภาพคือการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่สามารถตรวจสอบได้ถึงการยื่นภาษีประจำปีของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย เพราะในการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนอกจากยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินสำหรับตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะแล้ว จะต้องมีส่วนฐานการเสียภาษีประจำปีย้อนหลังสามปีมาประกอบการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถติดตามตรวจสอบประวัติการชำระภาษีประจำปีของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ด้วย หากตรวจสอบพบว่าไม่มีการเสียภาษีประจำปี สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะส่งเรื่องไปยังสรรพากรจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ภารกิจด้านการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพแล้ว พบว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสามารถดำเนินการปลูกจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในจังหวัดและมีการสร้างเครือข่าย ซึ่งเป็นการดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ บัญญัติไว้ด้วย

ประธานกรรมการสอบถาม กรณีที่กำหนดห้ามมิให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดรับผิดชอบเกี่ยวกับการไต่สวนคดี จะสามารถกระทำหรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจไต่สวนเบื้องต้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากไม่กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดรับผิดชอบในการดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ที่ประชุมมีความเห็นอย่างไร

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจไต่สวนเบื้องต้นจะเป็นประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากการลงพื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่มีรูปแบบการปฏิบัติงานในเชิงรุก กรณีที่ทราบว่าจะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการกระทำทุจริต เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ สามารถเข้าถึงพื้นที่เพื่อเก็บพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้อย่างทันที โดยที่ไม่ต้องรอให้มีการร้องเรียนก่อน อย่างไรก็ตาม หากคณะกรรมการเห็นสมควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ก็ควรวางระบบให้ชัดเจนว่ากรณีที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจะมีอำนาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้จะต้องมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนเป็นผู้กำกับดูแลการทำหน้าที่ของพนักงานไต่สวน

ประธานกรรมการกล่าวว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไม่ควรมีอำนาจดำเนินการในเรื่องการไต่สวน แต่ควรกำหนดให้อำนาจการไต่สวนอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หากพบข้อมูลว่าจังหวัดใดมีเจ้าหน้าที่กระทำทุจริต ให้พนักงานไต่สวนที่ประจำอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่ต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญที่จะลงพื้นที่โดยไม่เกรงกลัวต่ออันตรายต่อชีวิตและร่างกาย ซึ่งแตกต่างจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ๙ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้บางคนไม่กล้าที่จะลงพื้นที่ นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดที่ประจำในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนด

คุณสมบัติเพิ่มเติมว่าจะต้องมีความรู้และสามารถสื่อสารภาษาayiซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้และสามารถดำเนินการไต่สวนตรวจสอบด้วยภาษาayiได้ด้วยตนเอง เนื่องจากในการไต่สวนจะไม่ยอมให้ใช้ล่ามอย่างเด็ดขาด หากกำหนดให้พนักงานไต่สวนประจำอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค อาจเกิดปัญหาทางปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดปัจจุบันมีการจัดตั้งครบทุกจังหวัด โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำตั้งแต่เก้าคนถึงยี่สิบสี่คน โดยจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ประจำเก้าคนคือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนจังหวัดที่มีเจ้าหน้าที่ประจำยี่สิบเอ็ดคนคือจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา นอกจากนั้น มีการแบ่งระดับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ออกเป็นเก้าภาค ส่วนที่ตั้งของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดบางแห่งเป็นการทำสัญญาเช่าพื้นที่ของเอกชน หรือใช้พื้นที่ของส่วนราชการอื่น และมีบางแห่งได้ก่อสร้างอาคารที่ทำการถาวร ทั้งนี้ ประเด็นเรื่องสถานะของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอนุกรรมการบางคนได้ตั้งข้อสังเกตว่าควรยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยจัดตั้งเป็นสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เนื่องจากจะช่วยประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างอาคารที่ทำการได้ แต่อนุกรรมการบางคนเห็นว่าการมีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีข้อดี เนื่องจากงานบางประเภทยังต้องอาศัยความชำนาญในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม พบว่าปัจจุบันเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่มีความเชี่ยวชาญในการไต่สวนจะถูกส่งไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดซึ่งเป็นตำแหน่งทางด้านการบริหาร ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. บางคนซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญงานด้านไต่สวนเป็นอย่างมาก แต่เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดแล้ว ก็จะไม่ปฏิบัติงานด้านการไต่สวนแต่จะใช้วิธีการมอบหมายงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการไต่สวนคดี ทั้งที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญงานด้านไต่สวนมากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น คณะอนุกรรมการจึงเห็นว่าจะมีวิธีการใดให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งพนักงานไต่สวนที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการไต่สวนมีความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการและสามารถกำหนดตำแหน่งให้พนักงานไต่สวนเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งผู้บริหารในส่วนกลางก็จะเป็นการพัฒนาบุคลากรในสำนักงาน ป.ป.ช. ได้อีกรูปแบบหนึ่งด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เทียบเท่าข้าราชการพลเรือนตำแหน่งใด

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เทียบเท่าตำแหน่งประเภทอำนวยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ส่วนตำแหน่งพนักงานไต่สวนจะเทียบเท่าตำแหน่งข้าราชการพลเรือนไม่สูงกว่าระดับแปดหรือชำนาญการพิเศษ ดังนั้น หากในอนาคตการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับเชี่ยวชาญเป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนประจำในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ก็จะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า กฎหมายไม่ได้กำหนดตำแหน่งของหัวหน้าพนักงานไต่สวนว่าจะต้องดำรงตำแหน่งสูงสุดระดับใด ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถออกระเบียบกำหนดรองรับให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนสามารถดำรงตำแหน่งได้ถึงระดับเชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติกรณีที่เกิดปัญหาคือการกำหนดให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งระดับเชี่ยวชาญเป็นผู้มีสิทธิได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ในขณะที่ตนดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดให้ผู้ชำนาญการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวน ซึ่งพบว่าการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดในบางจังหวัดแต่งตั้งจากบุคคลที่ไม่มีความชำนาญในเรื่องการไต่สวน จึงทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าพนักงานไต่สวนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องให้ผู้ไต่สวนไปรับคำสั่งบัญชาเป็นผู้ทำหน้าที่ไต่สวนแล้วตนเองทำหน้าที่กำกับดูแลซึ่งถือว่าไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการตั้งหัวหน้าพนักงานไต่สวน

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ ในฐานะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในการประชุมคณะอนุกรรมการในประเด็นเรื่องสถานะของสำนักงาน ป.ป.ช. อนุกรรมการส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าไม่ควรยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ซึ่งส่วนตัวไม่เห็นด้วยกับการยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนยังมีความเข้าใจผิดว่าการกำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หมายถึงการคงกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดไว้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการมีความเห็นว่าควรปฏิรูปสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยให้อิโณภารกิจด้านการปราบปรามไปเป็นภารกิจของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ส่วนสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดให้คงมีหน้าที่ด้านการป้องกันและด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน นอกจากนี้ การดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ปัจจุบันมีการดำเนินการในสามจังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ที่ผ่านมากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าไม่ควรก่อสร้างอาคารที่ทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่ควรสร้างเฉพาะอาคารที่ทำการของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคไม่ได้จำกัดว่าจะต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคเพียงเก้าภาค แต่หากเปิดช่องให้สามารถขยายให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมากกว่าเก้าภาค ลักษณะเดียวกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีการขยายเขตเพื่อให้เขตเป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็จะเกิดประโยชน์ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญการไต่สวน สามารถจ้างบุคคลภายนอกทำหน้าที่ประจำในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด โดยมีกำหนดเวลาห้าปีเพื่อป้องกันการสร้างอิทธิพลในพื้นที่ จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการสามัญพิจารณา ศึกษา เสนอแนะ และรวบรวมความเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดว่า ภารกิจหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีทั้งงานด้านการปราบปราม การตรวจสอบทรัพย์สิน และการป้องกัน จึงจำเป็นต้องออกพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง และหากมีสำนักงานระดับจังหวัดเพื่อรองรับภารกิจในการเข้าถึงข้อมูลจะเกิดความสะดวก

และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โดยสามารถเทียบเคียงกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ อีกทั้งงานด้านบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินพบว่าปัจจุบันผู้บริหารท้องถิ่นได้รับการร้องเรียนมากกว่าร้อยละห้าสิบเนื่องจากผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระเบียบหรือข้อกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันการทุจริตระดับท้องถิ่น สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดจึงควรมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดิมโดยเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับพื้นที่ ไม่ใช่เพียงงานด้านการประชาสัมพันธ์เท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๘๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไม่เกินสิบสองภาค จังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสำหรับจังหวัดนั้น โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค

ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมาธิการ ป.ป.ช. หรือส่วนอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และให้หัวหน้าส่วนราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในจังหวัดหรือภาคของตน แล้วแต่กรณี ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ โดยมิให้อำนาจในการสั่งราชการ การอนุมัติ การอนุญาต และลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามทีเลขาธิการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และให้หัวหน้าส่วนราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในจังหวัดหรือภาคของตน แล้วแต่กรณี ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ โดยมิให้อำนาจในการสั่งราชการ การอนุมัติ การอนุญาต และลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามทีเลขาธิการมอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด”

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการมีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ขึ้นเองใช้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการไม่ขัดข้องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เพื่อรับผิดชอบงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย แต่เพื่อป้องกันมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มากเกินความจำเป็น จึงต้องกำหนดบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ได้ไม่เกินสิบสองภาค

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า การกำหนดให้ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค มีความเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค เป็นบทบัญญัติที่เสนอโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการจำกัดระดับตำแหน่งว่าบุคคลที่จะเป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค ต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เท่านั้น ทำให้การเลื่อนระดับหรือการเจริญเติบโตในหน้าที่การงานของข้าราชการ ป.ป.ช. เป็นไปได้ยาก

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดตำแหน่งและระดับตำแหน่งของข้าราชการ ป.ป.ช. โดยอ้างอิงจากตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนทำให้เกิดอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ แนวคิดเดิมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ การตั้งผู้ตรวจการภาค เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการคดีภายในภาคในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งการไต่สวนเบื้องต้นด้วย อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อตำแหน่งของผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นเป็นหัวหน้าส่วนราชการภาคอาจกระทำได้ยาก เนื่องจากในปัจจุบันมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดว่า “โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค” ทำให้ตีความได้ว่า ไม่ว่าตำแหน่งนั้นจะมีชื่อเรียกอย่างไร บุคคลที่จะเป็นหัวหน้าส่วนราชการภาคได้ ต้องดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการบัญญัติถ้อยคำที่เคร่งครัดเกินไป

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น ไม่ได้ทำให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น เนื่องจากในปัจจุบันตามโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้นได้อยู่แล้ว ทั้งนี้ หากประสงค์จะให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว ควรให้อำนาจแก่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ในการไต่สวนคดีได้โดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยอีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินการในคดีทุจริตจะมีความรวดเร็วหรือไม่ขึ้นอยู่กับแนวคิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยอาจกำหนดว่า ให้ถือว่าการไต่สวนเบื้องต้นของสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งทำให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็วยิ่งขึ้นได้ นอกจากนี้ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังกำหนดด้วยว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยคดีให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง และอาจกำหนดต่อไปว่าหากพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า หลักการในร่างมาตรานี้ไม่ใช่การยุบหรือเลิกสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่เป็นการบูรณาการการทำงานและบุคลากรของสำนักงาน ป.ป.ช. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการรวมการไต่สวนในแต่ละจังหวัดมาไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และคงหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบทรัพย์สินและการป้องกันการทุจริตไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด อย่างไรก็ตาม อาจกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจไต่สวนเบื้องต้นได้ด้วย เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีความต่อเนื่องกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่ง

ต้องไม่เกินสิบสองภาค จังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดสำหรับจังหวัดนั้นโดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ป/ป/ช/ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการสำนักงานภาคเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.” และเห็นว่า การไต่สวนเบื้องต้นเป็นถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งโดยปกติอำนาจในการไต่สวนเป็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถดำเนินการเองได้ทั้งหมด จึงได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการไม่ได้มีเจตนารมณ์ที่จะยุบสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่ประสงค์จะเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยลดบทบาทในการปราบปรามการทุจริตในพื้นที่ลง และโอนงานด้านการปราบปรามการทุจริตไปไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคและมุ่งเน้นให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการป้องกันการทุจริตมากขึ้น

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่ แม้จะกำหนดให้ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค แต่ในทางปฏิบัติผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติหน้าที่หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เช่นเดิม ดังนั้นการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘๑ ข้างต้น อาจไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค เป็นเพียงสำนักงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในส่วนภูมิภาค ซึ่งเมื่อมีคดีเกิดขึ้นในพื้นที่ของจังหวัดใด พนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ก็ต้องลงไปไต่สวนในพื้นที่นั้น ทั้งนี้ อาจกำหนดห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งพนักงานเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ไปประจำตำแหน่งที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การไต่สวนคดีเป็นการดำเนินการที่กว้างขวางกว่าการบริหารจัดการคดีทั่วไป เนื่องจากการไต่สวนคดีจะต้องมีการแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในพื้นที่ รวมทั้งต้องให้ความคุ้มครองพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตด้วย ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องกระทำในทางลับเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและรอบคอบมากที่สุด ดังนั้น การบริหารจัดการสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ต้องมีความยืดหยุ่นและไม่เคร่งครัดมากเกินไป เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบการกระทำทุจริตมีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ไม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ทุกจังหวัด โดยอาจกำหนดว่าในจังหวัดใดที่มีปริมาณคดีเกี่ยวกับการกระทำทุจริตจำนวนไม่มากให้รวมการบริหารจัดการคดีมาไว้ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค

นางชื่นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับปัจจุบัน กำหนดว่า “ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช.”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดครบทุกจังหวัดแล้ว การจะยุบหรือเลิกสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด จึงกระทำไต่ยาก

นายสุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า อาจแบ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนภูมิภาค เช่นเดียวกับการบริหารจัดการของศาลยุติธรรม เช่น การกำหนดให้มีศาลจังหวัดมากกว่าหนึ่งศาลในพื้นที่ของจังหวัดเดียว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ศาลจังหวัดในระบบศาลยุติธรรมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นการแบ่งเขตอำนาจการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดให้แตกต่างจากศาลแขวง นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สามารถตั้งศาลจังหวัดเพิ่มขึ้นในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งได้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการฟ้องคดี

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ปัจจุบันมีการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ครบทุกจังหวัดแล้ว ส่วนการจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค อาจจัดตั้งขึ้นได้ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายใน โดยกำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคจำนวนหกแห่งคอยกำกับดูแลและกลั่นกรองงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และตรวจสอบทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในเชิงลึก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ให้กับสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค โดยกำหนดให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบสองภาค และจังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสำหรับจังหวัดนั้น ซึ่งจะช่วยลดจำนวนบุคลากรและงบประมาณในการตั้งสำนักงานได้จำนวนหนึ่ง

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดที่ผ่านมาไม่เห็นด้วยกับการตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เนื่องจากการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากให้ไปประจำตำแหน่งในพื้นที่ นอกจากจะทำให้เกิดความใกล้ชิดกับผู้ที่将被ตรวจสอบแล้ว การตรวจสอบการทุจริตยังไม่จำเป็นต้องจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ในทุกจังหวัด แต่เมื่อเกิดการทุจริตในพื้นที่ใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบเป็นการเฉพาะได้ เพื่อมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องสูญเสียบุคลากรที่จะส่งไปประจำตำแหน่งในพื้นที่มากเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้พนักงานไต่สวนมาประจำที่สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จะช่วยลดพนักงานเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดลง รวมทั้งช่วยลดขั้นตอนในการพิจารณาคดีซึ่งจะทำให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีการตั้งอนุกรรมการ ป.ป.ช. ในระดับภาคเพื่อกลั่นกรองคดีทุจริตในพื้นที่ โดยให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่รับผิดชอบในแต่ละภาคเข้าร่วมประชุมและปรึกษาคดีกับอนุกรรมการ ป.ป.ช. ในระดับภาคเพื่อพิจารณาและชี้มูลความผิดในคดีได้ทันที และสามารถเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบประจำภาคได้ต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค จำนวนเก้าแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีจำนวนเก้าคน

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เดิมคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์จะแบ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ออกเป็นเก้าภาคตามจำนวนของกรรมการ ป.ป.ช. แต่ปรากฏว่าในบางภูมิภาคมีจังหวัดจำนวนมาก จึงแบ่งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคในลักษณะการแบ่งกลุ่มจังหวัดเช่นเดียวกับโครงสร้างของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในระดับภาค ทั้งนี้ หากมีการตั้ง

สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคมากกว่าเก้าภาค สามารถกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ช. หนึ่งคน กำกับดูแลสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคได้มากกว่าหนึ่งแห่งได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๘๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำ จังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวน เบื้องต้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบสองภาค จังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด สำหรับจังหวัดนั้นโดยมีผู้ช่วยเลขาธิการระดับรองเลขาธิการ ๒/๒/๕/ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็น หัวหน้าส่วนราชการสำนักงานภาคเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ให้ส่วนราชการ ๒/๒/๕/ ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบของ รองเลขาธิการระดับรองเลขาธิการ ๒/๒/๕/ หรือส่วนอื่นใดที่รองเลขาธิการ ๒/๒/๕/ มอบหมาย และให้หัวหน้าส่วนราชการ รองเลขาธิการระดับรองเลขาธิการ ๒/๒/๕/ เป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการและเจ้าหน้าที่ในสังกัดหรือภาคของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งตรงต่อเลขาธิการ โดยสืบสวนในทางสืบราชการ ทารอนุมัติ ทารอนุมัติ และส่งมอบ ในหนังสือเพื่อส่งคืนหรือให้ไปตรวจสอบสวนหน้าที่ที่รองเลขาธิการมอบหมาย หรือตามหน้าที่กฎหมาย ท้าหนดและอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด และมีหน้าที่ และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีจำนวนเก้าคน ก็ควรกำหนดให้มีสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคจำนวนเก้าภาค เพื่อให้ กรรมการ ป.ป.ช. แต่ละคนสามารถบริหารจัดการคดีในแต่ละภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คดีทุจริตเรื่องหนึ่งหากสามารถใช้บุคลากรจำนวนไม่มากในการวินิจฉัย และชี้มูลความผิดได้ทันทีจะทำให้การบริหารจัดการคดีมีประสิทธิภาพอย่างมาก ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นความ มุ่งหมายที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล มากกว่าการตั้งคณะทำงานพิจารณาคดีทุจริต ในแต่ละเรื่องซึ่งใช้บุคลากรจำนวนมาก แต่กลับไม่สามารถวินิจฉัยและชี้มูลความผิดได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๘๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำ จังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวกับการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด แต่ไม่รวมถึงหน้าที่และอำนาจในการไต่สวน เบื้องต้น โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาคตามจำนวนที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสิบสองภาค จังหวัดใดเป็นที่ตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ภาคทำหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดด้วย โดยไม่ต้องตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด สำหรับจังหวัดนั้นโดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช./ หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็น หัวหน้าส่วนราชการสำนักงานภาคเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ให้ส่วนราชการ ป.ป.ช./ ประชารัฐจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบของ คณะกรรมการ ป.ป.ช./ หรือส่วนอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ มอบหมาย และให้หัวหน้าส่วนราชการ ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในจังหวัดหรือภาคของตน แล้วแต่กรณี ซึ่งตรงต่อเลขาธิการ โดยมีอำนาจในทางสั่งราชการ การอนุมัติ การอนุญาต และสงวน ในหนังสือเพื่อดำเนินการให้ไปตามอำนาจหน้าที่ที่มอบให้ของเลขาธิการหรือที่กฎหมาย กำหนดและอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้น กำกับกับการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัด และมีหน้าที่ และอำนาจอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงานกำหนด”

นางชิ้นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กล่าวว่า คณะกรรมการยังไม่ได้พิจารณาหมวดว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในร่างมาตรา ๑๙๔ ถึงร่างมาตรา ๑๙๘

นายภัทรธะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะอนุกรรมการเห็นว่าไม่ควรกำหนดให้มีหมวดว่าด้วยกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การกำหนดให้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพย์สินโดยตั้งกองทุนเป็นของตนเองอาจทำให้มีผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ได้ นอกจากนี้ ยังมีประเด็นพิจารณาด้วยว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถบริหารจัดการกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากนำเงินหรือทรัพย์สินที่เหลือจ่ายจากงบประมาณที่จัดสรรให้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นการเฉพาะมากำหนดตั้งเป็นเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สามารถกระทำได้ แต่การกำหนดให้นำเงินหรือดอกผลที่เกิดจากการติดตามทรัพย์สินคืน หรือจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมากำหนดเป็นเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ถือเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากจะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เหตุผลในการจัดตั้งเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่า เพื่อนำเงินจากกองทุนไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน หรือไต่สวนข้อเท็จจริงในทางลับ รวมทั้งใช้จ่ายในการคุ้มครองพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า โดยปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะใช้เงินราชการลับในการคุ้มครองพยานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตอยู่แล้ว ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) จะนำหลักการในเรื่องกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติการ

ส่งเสริมและคุ้มครองประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างกฎหมายที่ออกตามความในมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญ

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับรายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการที่นอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายจำนวนหนึ่งแล้วตามร่างมาตรา ๑๗๓/๒ ซึ่งหากกำหนดให้ตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ จะทำให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีรายได้และทรัพย์สินที่มากเกินไปหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ตามร่างมาตรา ๑๗๓/๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำไปใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ประจำปี และหากเงินจำนวนดังกล่าวเหลือจ่ายจากการปฏิบัติหน้าที่ก็นำมาจัดเก็บเป็นเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต่อไป

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมมีแนวคิดที่ว่าเงินหรือทรัพย์สินที่เป็นค่าปรับ หรือเงินจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน ควรให้นำกลับมาใช้จ่ายในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเมื่อกำหนดให้เงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินทั้งหมด ทำให้มีการนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการยุติธรรม

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ปัจจุบันมีหน่วยงานของรัฐจำนวนมากที่ใช้อำนาจที่ตนมีตามกฎหมายในการจัดตั้งกองทุนของตนเอง ซึ่งกรณีดังกล่าวควรพิจารณาในหลักการว่าสามารถกระทำได้หรือมีความเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ หากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดตั้งเงินกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ อาจเป็นต้นแบบให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอิสระอื่นนำหลักการเรื่องการจัดตั้งกองทุนไปปฏิบัติได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า โดยหลักการไม่เห็นด้วยกับการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการติดตามทรัพย์สินคืน หรือเงินจากการยึดหรืออายัดทรัพย์สินมากำหนดเป็นเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช. แต่หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเงินหรือทรัพย์สินที่เหลือจ่ายจากการปฏิบัติหน้าที่ ก็ควรกำหนดให้นำมาจัดเก็บรักษาไว้ในกองทุนดังกล่าว เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไปได้

จากนั้น นางชิ้นสม นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาทบทวนร่างมาตรา ๓๖/๒ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้ปรับบทบัญญัติตามประเด็นข้อสังเกตของที่ประชุมเกี่ยวกับประเด็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นดังนี้

“มาตรา ๓๖/๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ ต้นร่างมาตรา ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๒ ที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอแก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อาจเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ (๒) ที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งนำมาใช้บังคับกับเรื่องการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย จึงควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ อาจต้องใช้กระบวนการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาระบบการดำเนินการเพื่อไต่สวนกรณีกรรมการ ป.ป.ช. ถูกกล่าวหาว่ากระทำทุจริตต่อหน้าที่ เป็นระบบเดียวกับที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดกระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร หากประธานรัฐสภาเห็นว่า มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อไต่สวนหาข้อเท็จจริง” ซึ่งในอดีตเคยมีการดำเนินการกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะที่สอง ซึ่งดำเนินการไต่สวนโดยคณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนห้าคนดำเนินการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งในอดีตดังกล่าวศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีคำพิพากษาลงโทษจำคุกแต่ให้รอการลงโทษ จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชุดดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

นางขึ้นสุน นีวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับเฉพาะการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ว่ามีการกระทำความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ซึ่งเป็นฐานความผิดที่ระบุในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๑) แต่ไม่รวมถึงการกระทำความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กระบวนการดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้โดยตรง อย่างไรก็ตาม การดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. ในความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ควรมีกระบวนการดำเนินคดีมาตรฐานเดียวกับการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ และมาตรา ๒๓๕

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๒ สามารถบัญญัติหลักการได้เป็นสองรูปแบบคือ รูปแบบที่หนึ่งกรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีบทกำหนดโทษกรณีที่ไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ส่วนรูปแบบที่สองกรณีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติให้ส่งเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ หรือให้แจ้งไปยังสภาเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ ก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งเป็นคดีที่มีโทษทางอาญา ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฉบับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบ กำหนดให้อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น กรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้กระทำความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ก็ควรกำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเพิ่มเติมคือ กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ นั้น หากถือว่าการกระทำความผิดกล่าวเป็นการจงใจปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญก็ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ (๒) แต่หากถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงก็ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ (๑)

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เรื่องการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ต้องถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงที่ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ (๑) โดยถือว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงในการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลอื่นแต่กลับกระทำความผิดเสียเองเป็นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวขึ้นอยู่กับร่างมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ที่ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำนั้น จะกำหนดให้กรณีของการจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ ซึ่งหากในมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญ และองค์กรอิสระไม่ได้กำหนดไว้ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็จะไม่สามารถเขียนเพื่อเชื่อมโยงกับมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการ

ตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติแล้วผู้นั้นไม่ปฏิบัติย่อมถือว่าเป็นความผิดกฎหมายและมีบทกำหนดโทษลักษณะเดียวกับการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาทั่วไปที่ต้องส่งเรื่องให้พนักงานดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจ และสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ร่างมาตราใดที่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องเอง

นางขึ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑ บัญญัติว่า

“มาตรา ๑๐๕/๑ เมื่อปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบและดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา ๙๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมตลอดทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เสนอเรื่องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาเพื่อวินิจฉัย

ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๕/๖ และมาตรา ๗๕/๙/ก มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ที่บัญญัติว่า

“มาตรา ๓๔ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และเมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยชี้ขาดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอแล้วให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว”

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในรัฐธรรมนูญกำหนดกระบวนการเกี่ยวกับการดำเนินคดีกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จไว้อย่างไร

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคเจ็ด บัญญัติว่า “ให้นำมาตรานี้มาใช้บังคับแก่กรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๓๔ (๓) จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นด้วยโดยอนุโลม” แต่เนื่องจากมาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดว่า นอกจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่ากรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกำหนดกระบวนการเป็นการเฉพาะโดยไม่ต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุด จะสามารถบัญญัติได้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาในการดำเนินคดีกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะยึดแนวทางปฏิบัติที่เคยปฏิบัติตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบันว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นฟ้องคดีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จต่อศาลโดยตรง โดยรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้เปลี่ยนแปลงหลักการโดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลโดยตรง

ประธานกรรมการสอบถามว่า กระบวนการดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. ในความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จจะต้องอาศัยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แต่ความในวรรคเจ็ดของมาตรา ๒๓๕ กำหนดให้นำความในมาตรา ๒๓๔ (๓) ใช้บังคับกับกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จด้วย อย่างไรก็ตาม มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๒ หากกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าว อาจมีผู้โต้แย้งได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หลักการในเรื่องนี้จะต้องบัญญัติให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฉบับที่สถานีบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบ อย่างไรก็ตาม การดำเนินคดีแก่กรรมการ ป.ป.ช. สำหรับความผิดฐานจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ที่กำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถือว่าอยู่ในความหมายของความว่า “หรือดำเนินการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” ตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีร่ำรวยผิดปกติต้องใช้กระบวนการตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ โดยให้แจ้งไปยังสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อให้สมาชิกสภาเข้าชื้อกัน ส่วนสมาชิกจะลงชื่อหรือไม่ให้เป็นดุลพินิจของสมาชิกว่าจะดำเนินการหรือไม่ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๖/๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ คณะกรรมาธิการผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจยื่นคำร้อง ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง เช่นเดียวกับที่คณะกรรมาธิการ ป.ป.ช./วุฒิสภา ทางการเมืองต่อไป”

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ สามารถดำเนินการได้สองช่องทางคือ ช่องทางที่หนึ่งดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๖ และช่องทางที่สองเสนอเรื่องต่อประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มเติมความเป็นร่างมาตรา ๓๖/๒ ก. ดังนี้

“มาตรา ๓๖/๒ ก. ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

ทั้งนี้ การดำเนินการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรให้เป็นไปตามกระบวนการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๓

นางขึ้นสมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๒ ก. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ จำเป็นต้องมีบทบัญญัติเพื่อเชื่อมโยงกับร่างมาตรา ๓๖/๒ ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบเงินแผ่นดินแล้วพบว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทราบพฤติการณ์ด้วยตนเองหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถตรวจสอบได้สองแนวทาง คือแนวทางที่หนึ่งมีผู้ร้องเรียนว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติ หรือแนวทางที่สองได้รับทราบข้อมูลจากการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของสำนักงาน ป.ป.ช. อย่างไรก็ตาม ร่างมาตรา ๓๖/๒ ก. หากบัญญัติให้เชื่อมโยงกับร่างมาตรา ๓๖/๒ จะเป็นการจำกัดแนวทางปฏิบัติในการตรวจสอบ และสอบถามว่าในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน มาตราใดที่บัญญัติให้อำนาจตรวจสอบคณะกรรมการ ป.ป.ช.

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา ๗ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกระทำการอันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้ผู้ว่าการมีอำนาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดสำหรับการไต่สวนเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พร้อมทั้งแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ เมื่อผลการไต่สวนเบื้องต้นปรากฏว่ากรณีมีมูล ให้ส่งสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา ๗ วรรคสาม ไม่รวมถึงกรรมการ ป.ป.ช. และสอบถามว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๓๖/๒ ก. เขียนโดยไม่เชื่อมโยงกับร่างมาตรา ๓๖/๒ ได้หรือไม่

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบ แต่ถ้าเป็นกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติเสียเองก็ควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบกรรมการ ป.ป.ช.

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๓๖/๒ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดพิจารณา ควรนำหลักการในเรื่องการพิจารณาข้อไม่สมบูรณ์มาใช้กับกรณีนี้ด้วย เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลการตรวจสอบระหว่างผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินกับอัยการสูงสุด

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตรวจสอบร่างมาตราที่ว่าด้วยสำนวนการไต่สวนมีข้อไม่สมบูรณ์แล้วนำมาปรับปรุงร่างมาตรานี้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ในร่างมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ กำหนดในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพสินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จไว้ ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง จะมีกระบวนการในการดำเนินการอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า เดิมเรื่องการกระทำผิดที่จะถือว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้วุฒิสภาดำเนินการถอดถอนออกจากตำแหน่ง แต่ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้ส่งเรื่องไปยังศาลฎีกา ส่วนกรณีของกรรมการ ป.ป.ช. ที่กระทำความผิดฐานจรรยาบรรณวิชาชีพสินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ ซึ่งเป็นความผิดที่มีทางอาญาด้วย จะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีกรรมการ ป.ป.ช. จงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จ เปรียบเสมือนการกระทำความผิดวินัย ของข้าราชการที่ต้องดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญา และสอบถามว่า บทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินบัญญัติในร่างมาตราใด

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน บัญญัติอยู่ในร่างมาตรา ๙๔/๒

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในเรื่องให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการควรพิจารณาให้รอบคอบเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งไม่มีความจำเป็นต้อง กำหนดให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า การใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” จะหมายความรวมถึง พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำของหน่วยงานของรัฐด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอาจทำให้เกิดปัญหาในการ ตรวจสอบได้ แต่หากกำหนดให้การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานก็ต้องมีบทบัญญัติ รองรับไว้เป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ควรกำหนดกลไกในการจัดเก็บข้อมูลการยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า มาตรา ๑๗๖/๑ บัญญัติว่า “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป ผู้ช่วยพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อตรวจสอบและเปิดเผยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ในการตรวจสอบ ดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช.จะมอบหมายให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบแทนก็ได้ แต่เพื่อให้เกิด ธรรมาภิบาลและเป็นการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์จะมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็น ผู้ตรวจสอบมิได้ ในการตรวจสอบและการเปิดเผยผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไว้สำหรับการตรวจสอบและการเปิดเผย ผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ” ความว่า “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ ระดับผู้อำนวยการกองขึ้นไป” ในร่างมาตรา ๑๗๖/๑ เท่านั้นที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ใช่หรือไม่

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ที่ดำรงตำแหน่งต่ำกว่า ผู้อำนวยการกองไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ขึ้นอยู่กับว่าในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกำหนดให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือไม่ หากคณะกรรมการกำหนดให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ก็จะเป็นบทบังคับให้เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ทุกตำแหน่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเช่นเดียวกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๖/๒ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่กรรมการ ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบและมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้ ตษษทรรษทรรษ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจยื่นคำร้อง ส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง เช่นเดียวกับตษษทรรษทรรษ ป/ป/ช/ ทางการเมืองต่อไป”

๒. เพิ่มความเห็นร่างมาตรา ๓๖/๒ ก. ดังนี้

“มาตรา ๓๖/๒ ก. ในกรณีที่ปรากฏว่ากรรมการผู้ใดร่ำรวยผิดปกติให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินส่งสำนวนพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานไปยังประธานรัฐสภาเพื่อแจ้งให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์